

JAVA

Zdrojové soubory

Unicode

- programy ~ Unicode
  - komentáře, identifikátory, znakové a řetězcové konstanty
  - ostatní ~ ASCII (<128)
    - nebo Unicode escape sekvence < 128
- Unicode escape sekvence
  - `\uxxxx`
  - `\u0041` ..... `A`
- rozvinutá sekvence se už nepoužije pro další sekvence
  - `\u005cu005a`
    - šest znaků `\ u 0 0 5 a`

Postup zpracování programu

1. překlad unicode escape sekvencí (a celého programu) do posloupnosti unicode znaků
2. posloupnost z bodu 1 do posloupnosti znaků a ukončovačů řádků
3. posloupnost z bodu 2 do posloupnosti vstupních elementů (bez "bílých znaků" a komentářů)

ukončovače řádků

- CR LF
- CR
- LF

Test

```
public class Test {  
    public static void main(String[] argv) {  
        int i = 1;  
        i += 1; // to same jako \u000A i = i + 1;  
        System.out.println(i);  
    }  
}
```

- Program vypíše:
  - a) 1
  - b) 2
  - c) 3
  - d) nepřeloží se
  - e) runtime exception

Encoding

- parametr pro javac `-encoding`
  - kódování zdrojových souborů
  - bez parametru – defaultní kódování
- v IDE – typicky vlastnost projektu

Literály

- integer literály

- desítkové ... 0 1 23 -3
- šestnáctkové ... 0xa 0xA 0x10
- osmičkové ... 03 010 0777
- binární ... 0b101 0B1001

- od Java 7

- implicitně typu int
- typ long ... 1L 33L 077L 0x33L 0b10L

používejte velké L

- floating-point literály

- 0.0 2.34 1. .4 1e4 3.2e-4
- implicitně typu double
- typ float ... 2.34f 1.F .4f 1e4F 3.2e-4f

- boolean literály

- true, false

Literály

- podtržítka v numerických literálech
  - od Java 7
  - zlepšení čitelnosti

```
1234_5678_9012_3456L
```

```
999_99_9999L
```

```
3.14_15F
```

```
0xFF_EC_DE_5E
```

```
0xCAFE_BABE
```

```
0x7fff_ffff_ffff_ffffL
```

```
0b0010_0101
```

```
0b11010010_01101001_10010100_10010010
```

Literály

- znakové literály

- 'a' ' % ' '\\ ' '\ ' '\u0045' '\123'

- escape sekvence

<code>\b</code>	<code>\u0008</code>	back space
<code>\t</code>	<code>\u0009</code>	tab
<code>\n</code>	<code>\u000A</code>	line feed
<code>\f</code>	<code>\u000C</code>	form feed
<code>\r</code>	<code>\u000D</code>	carriage return
<code>\"</code>	<code>\u0022</code>	
<code>\'</code>	<code>\u0027</code>	
<code>\\</code>	<code>\u005c</code>	

Literály

- řetězcové literály
  - "" "\ " "tohle je retezec"
- víceřádkové řetězcové literály – od Java 15
  - """multiline
string"""
  - úvodní mezery (indentace) jsou odstraněny
    - přebytečné mezery na konci řádku také
  - String html = """
.....<html>
.....<body>
.....<p>Hello</p>
.....</body>
.....</html>
.....""";

Literály

- `null` literál

Identifikátory

- identifikátor
  - jméno třídy, metody, atributu,...
- povolené znaky
  - číslice a písmena
    - nesmí začínat číslicí
  - ze speciálních znaků pouze `_` a `$`
    - samotné podtržítko není povoleno
      - od Java 9

Identifikátory

- pojmenovávání
  - balíčky – všechna písmena malá
    - `cz.cuni.mff.java`
  - třídy, interfacy – `ListArray`, `InputStreamReader`
    - složeniny slov
    - „mixed case“
    - první písmeno velké
  - metody, atributy – `getSize`, `setColor`
    - složeniny slov
    - „mixed case“
    - první písmeno malé
  - konstanty – `MAX_SIZE`
    - vše velké
    - skládání přes podtržítko

JAVA

Assertions

Assertion

- příkaz obsahující výraz typu **boolean**
- programátor předpokládá, že výraz bude vždy splněn (**true**)
- pokud je výraz vyhodnocen na **false** -> chyba
- používá se pro ladění
  - assertions lze zapnout nebo vypnout
    - pro celý program nebo jen pro některé třídy
  - implicitně vypnuty
  - **nesmí** mít žádné vedlejší efekty

Použití

```
assert Vyraz1;  
assert Vyraz1 : Vyraz2;
```

- vypnuté assertions – příkaz nedělá nic
  - výrazy se nevyhodnocují!
- zapnuté assertions
  - Výraz1 je true – nic se neděje, program pokračuje normálně
  - Výraz1 je false
    - Výraz2 je přítomen
`throw new AssertionError(Vyraz2)`
    - Výraz2 není přítomen
`throw new AssertionError()`

Zapnutí a vypnutí

- parametry pro virtual machine
- zapnutí
  - ea[:PackageName...]:ClassName]
  - enableassertions[:PackageName...]:ClassName]
- vypnutí
  - da[:PackageName...]:ClassName]
  - disableassertions[:PackageName...]:ClassName]
- bez třídy nebo balíku – pro všechny třídy
- assertions v "systémových" třídách
  - esa | -enablesystemasserions
  - dsa | -disablesystemasserions
- zda se mají assetions provádět, se určí pouze jednou při inicializaci třídy (předtím, než se na ní cokoliv provede)

java.lang.AssertionError

- dědí od `java.lang.Error`
- konstruktory
  - `AssertionError()`
  - `AssertionError(boolean b)`
  - `AssertionError(char c)`
  - `AssertionError(double d)`
  - `AssertionError(float f)`
  - `AssertionError(int i)`
  - `AssertionError(long l)`
  - `AssertionError(Object o)`

Příklady použití

- invarianty

```
if (i%3 == 0) {  
    ...  
} else if (i%3 == 1) {  
    ...  
} else {  
    assert i%3 == 2;  
    ...  
}
```

Příklady použití

- "nedosažitelná místa" v programu

```
class Directions {
    public static final int RIGHT = 1;
    public static final int LEFT = 2;
}
...
switch(direction) {
    case Directions.LEFT:
        ...
    case Directions.RIGHT:
        ...
    default:
        assert false;
}
```

Příklady použití

- preconditions

- testování parametrů `private` metod

```
private void setInterval(int i) {  
    assert i>0 && i<=MAX_INTERVAL;  
    ...  
}
```

- nevhodné na testování parametrů `public` metod

```
public void setInterval(int i) {  
    if (i<=0 && i>MAX_INTERVAL)  
        throw new IllegalArgumentException();  
    ...  
}
```

Příklady použití

- postconditions

```
public String foo() {  
    String ret;  
    ...  
    assert ret != null;  
    return ret;  
}
```

Java

Generické typy

Úvod

- od Java 5
- podobné generickým typům v C#
- parametry pro typy
- cíl
  - přehlednější kód
  - typová bezpečnost

Motivační příklad

- bez gen. typů (<=Java 1.4)

```
List myIntList = new LinkedList();  
myIntList.add(new Integer(0));  
Integer x = (Integer) myIntList.iterator().next();
```

- >= Java 5

```
List<Integer> myIntList = new LinkedList<Integer>();  
myIntList.add(new Integer(0));  
Integer x = myIntList.iterator().next();
```

- bez explicitního přetypování
- kontrola typů během překladu

Definice generických typů

```
public interface List<E> {  
    void add(E x);  
    Iterator<E> iterator();  
    E get(int i);  
}
```

```
public interface Iterator<E> {  
    E next();  
    boolean hasNext();  
}
```

- `List<Integer>` si lze představit jako

```
public interface IntegerList {  
    void add(Integer x);  
    Iterator<Integer> iterator();  
}
```

- ve skutečnosti ale takový kód nikde neexistuje

Překlad gen. typů

- zjednodušeně – při překladu se vymažou všechny informace o generických typech
  - „erasure“

```
List<Integer> myIntList = new LinkedList<Integer> ();  
myIntList.add(new Integer(0));  
Integer x = myIntList.iterator().next();
```

- při běhu se kód chová jako

```
List myIntList = new LinkedList();  
myIntList.add(new Integer(0));  
Integer x = (Integer) myIntList.iterator().next();
```

Překlad gen. typů

- stále stejná třída, i když je parametrizována čímkoliv
  - `LinkedList<String>`
  - `LinkedList<Integer>`
  - `LinkedList<Foo>`
  - ...
- pouze jeden byte-code

- **nelze parametrizovat primitivními typy**
  - ~~`List<int>`~~

Vytváření objektů

```
ArrayList<Integer> list = new ArrayList<Integer>();  
ArrayList<ArrayList<Integer>> list2 =  
new ArrayList<ArrayList<Integer>>();  
HashMap<String, ArrayList<ArrayList<Integer>>> h =  
new HashMap<String, ArrayList<ArrayList<Integer>>>();
```

- od Java 7 (operátor „diamant“)

```
ArrayList<Integer> list = new ArrayList<>();  
ArrayList<ArrayList<Integer>> list2 =  
new ArrayList<>();  
HashMap<String, ArrayList<ArrayList<Integer>>> h =  
new HashMap<>();
```

Vztahy mezi typy

- nejsou povoleny žádné změny v typových parametrech

```
List<String> ls = new ArrayList<String> ();  
List<Object> lo = ls;
```

```
lo.add(new Object());
```

```
String s = ls.get(0);
```

chyba – přiřazení Object do String

- druhý řádek způsobí chybu při překladu

Vztahy mezi typy

- příklad - tisk všech prvků kolekci
≤ Java 1.4

```
void printCollection(Collection c) {  
    Iterator i = c.iterator();  
    for (k = 0; k < c.size(); k++) {  
        System.out.println(i.next());  
    }  
}
```

naivní pokus v ≥ Java 5

```
void printCollection(Collection<Object> c) {  
    for (Object e : c) {  
        System.out.println(e);  
    }  
}
```

- nefunguje (viz předchozí příklad)

Vztahy mezi typy

- `Collection<Object>` není nadtyp všech kolekcí
- **správně**

```
void printCollection(Collection<?> c) {  
    for (Object e : c) {  
        System.out.println(e);  
    }  
}
```
- `Collection<?>` je nadtyp všech kolekcí
  - kolekce neznámého typu (collection of unknown)
  - lze přiřadit kolekci jakéhokoliv typu
- **pozor** - do `Collection<?>` nelze přidávat

```
Collection<?> c = new ArrayList<String>();  
c.add(new Object());
```

<= chyba při překladu
- **volat** `get()` lze - výsledek do typu `Object`

Vztahy mezi typy

- ? - wildcard
- „omezený ?“ (bounded wildcard)

```
public abstract class Shape {
    public abstract void draw(Canvas c);
}
public class Circle extends Shape { ... }
public class Canvas {
    public void drawAll(List<Shape> shapes) {
        for (Shape s:shapes) {
            s.draw(this)
        }
    }
}
```

- umožní vykreslit pouze seznamy přesně typu `List<Shape>`, ale už ne `List<Circle>`

Vztahy mezi typy

- řešení - omezený ?

```
public void drawAll(List<? extends Shape> shapes) {  
    for (Shape s:shapes) {  
        s.draw(this)  
    }  
}
```

- do tohoto Listu stále nelze přidávat

```
shapes.add(0, new Rectangle()); chyba při překladu
```

Generické metody

```
static void fromArrayToCollection(Object[] a,  
    Collection<?> c) {  
    for (Object o : a) {  
        c.add(o); ← chyba při překladau  
    }  
}
```

```
static <T> void fromArrayToCollection(T[] a,  
    Collection<T> c) {  
    for (T o : a) {  
        c.add(o); ← OK  
    }  
}
```

Generické metody

- použití
  - překladač sám určí typy

```
Object[] oa = new Object[100];
Collection<Object> co = new ArrayList<Object>();
toArray(oa, co); // T → Object
String[] sa = new String[100];
Collection<String> cs = new ArrayList<String>();
toArray(sa, cs); // T → String
toArray(sa, co); // T → Object
```

- i u metod lze použít omezený typ

```
class Collections {
    public static <T> void copy(List<T> dest, List<?
    extends T> src) {...}
}
```

Pole a generické typy

- pole gen. typů
  - lze deklarovat
  - nelze naalokovat

```
List<String>[] lsa = new List<String>[10]; nelze!  
List<?>[] lsa = new List<?>[10]; OK + varování
```

- proč - pole lze přetypovat na Object

```
List<String>[] lsa = new List<String>[10];  
Object[] oa = (Object[]) lsa;  
List<Integer> li = new ArrayList<Integer>();  
li.add(new Integer(3));  
oa[1] = li;  
String s = lsa[1].get(0); ClassCastException
```

„Starý“ a „nový“ kód

- „starý“ kód bez generických typů

```
public class Foo {  
    public void add(List lst) { ... }  
    public List get() { ... }  
}
```

- „nový“ kód používající „starý“

```
List<String> lst1 = new ArrayList<String>();  
Foo o = new Foo();  
o.add(lst1); ← OK - List odpovídá List<?>  
List<String> lst2 = o.get(); ← varování překladače
```

„Starý“ a „nový“ kód

- „nový“ kód s generickými typy

```
public class Foo {  
    public void add(List<String> lst) { ... }  
    public List<String> get() { ... }  
}
```

- „starý“ kód používající „nový“

```
List lst1 = new ArrayList();  
Foo o = new Foo();  
o.add(lst1); ← varování překladače  
List lst2 = o.get(); ← OK - List odpovídá List<?>
```

Další vztahy mezi typy

```
class Collections {  
    public static <T> void copy(List<T> dest, List<?  
    extends T> src) {...}  
}
```

- ve skutečnosti

```
class Collections {  
    public static <T> void copy(List<? super T> dest,  
    List<? extends T> src) {...}  
}
```


Verze prezentace J04.cz.2020.01

Tato prezentace podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Neužívejte komerčně 4.0 Mezinárodní License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).